

Årsmelding 2006 Várdobáiki samisk senter

Jahkedieđáhus 2006 Várdobáiki sámi guovddáš

Innledning

I løpet av november 2006 flyttet Várdobáiki inn i større lokaler på Nautå Eiendom ved Harstad/Narvik lufthavn Evenes. Várdobáiki har framleie av kontor til Sametinget og Senter for samisk helseforskning v/Universitetet i Tromsø.

Várdobáikis styre utnevnte styringsgruppe for utarbeiding av rom- og funksjonsplan for kulturhus for å utforme rom- og funksjonsplan for nytt kulturhus og utforme søknad om kulturbygg.

Dokumentasjonscenteret fikk ikke finansiering i 2006 i påvente av Sametingets museumsutredning for Nordre Nordland og Troms.

Språk- og kulturtiltak er gjennomført som før og helsetreff er videreført under ordinær drift og det har fortsatt god tilslutning fra eldre samer i markebygdene i Evenes og Skånland.

Mai 2007

Álgu

Skábmamánuš 2006 Várdobáiki jodii stuorit kantuvrraide maid Nautå Eiendom oamasta Harstad/Narviika girdehámmana lahka, Evenáššis. Várdobáiki gis láigoha kantuvrraid Sámediggái ja Romssa universitehta Sámi dearvvašvuodadutkangovddáži.

Stivra nammadii latnja- ja funkšuvdnaplána stivrenjoavkku ja stivrenjoavku lea ráhkadeamen ođđa kulturviesu latnja- ja funkšuvdnaplána ja hábmet kultuviesu ohcamuša.

Dokumentašuvdnaguovddáš ii ožžon ruhtadoarjaga 2006 danne go ruhtadeaddjit vuorddašedje Sámedikki oassečielggadeami Davvi-Nordlándda ja Romssa museadoaimmaid ektui.

Giella- ja kulturdoaimmat leat lágiduvvon nu go ovdal, ja dearvvašvuodadeaivvadeamit ruhtaduvvojit dál dábalaš doaibmaruđain. Deaivvademiide bohtet ain ollu vuoras olbmot Evenášši ja Skániid márkogiliin.

Miessemánnu

Marit Einejord
Styreleder

Kjersti Myrnes Balto
Fung. daglig leder

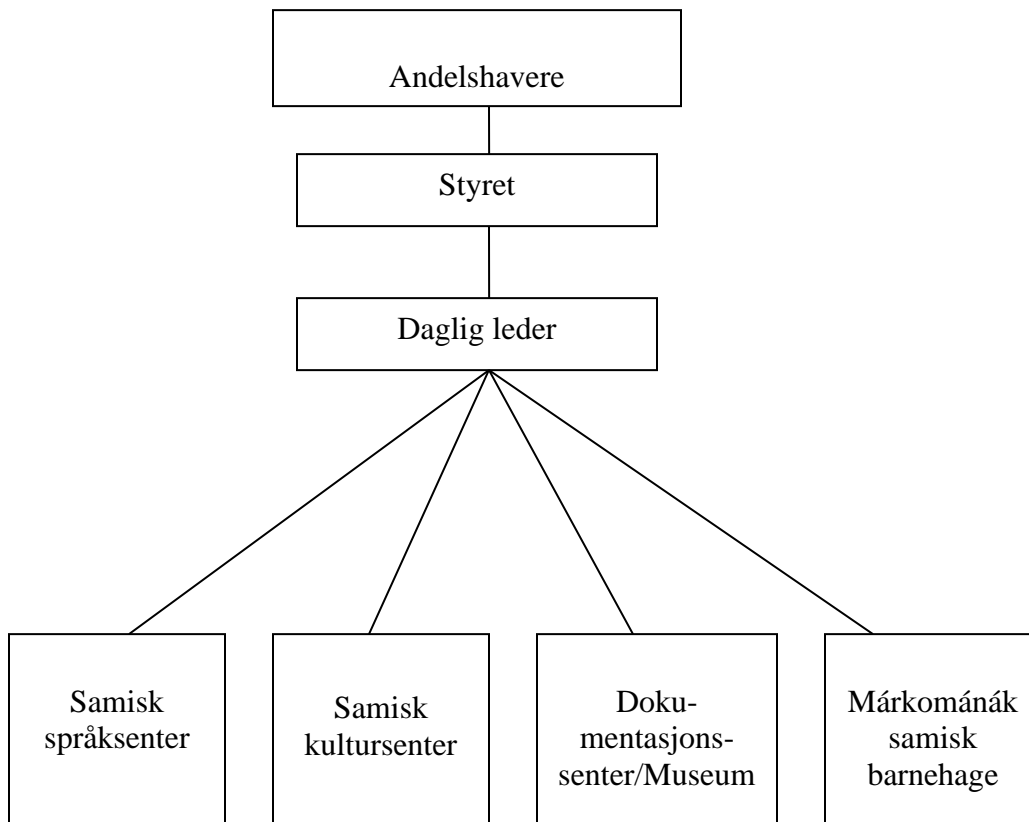

INNLEDNING	2
ÁLGU	2
1 OM SENTERET	4
1.1 ORGANISASJONSKART	4
1.2 ANDELHAVERE	5
1.3 STYRET	6
1.4 MEDARBEIDERE	6
1.5 LOKALER	6
1.6 ØKONOMI	7
2 AKTIVITET 2006	7
2.1 SPRÅKSENTERET	7
2.2 KULTURSENTERET	8
2.3 DOKUMENTASJONSSENTER/MUSEUM	8
2.4 BARNEHAGE	9
2.5 REPRESENTASJONER/UTTALELSER	9
3 KULTURBYGG UNDER PLANLEGGING	10
4 GUOVDDÁŽA BIRRA	11
4.1 ORGANISAŠUVDNAKÁRTA	11
4.2 OASUSOAMASTEADDJIT	12
4.3 STIVRA	12
4.4 MIELBARGIT	13
4.5 LANJAT	13
4.6 RUHTADILLI	13
5 DOAIMMAT 2006	14
5.1 GIELLAGUOVDDÁŠ	14
5.2 KULTURGUOVDDÁŠ	15
5.3 DOKUMENTAŠUVDNAGUOVDDÁŠ/MUSEA	15
5.4 MÁNÁIDGÁRDI	16
5.5 OVDDASTEAMIT/CEALKÁMUŠAT	16
6 KULTURVIESU HUKSENPLÁNAT	17

1 Om senteret

1.1 Organisasjonskart

1.2 Andelshavere

Styret har i 2006 søkt om eksterne prosjektmidler for å få gjennomført en vurdering av konsekvenser, ulemper og fordeler ved en eventuell overgang til annen organisasjonsform eller oppretteholde nåværende organisering og eierstruktur. Styret har derfor ikke arbeidet aktivt i forhold til verken kommuner eller foreninger for å øke antallet andelshavere med i Várdobáiki i 2006.

Andelshavere i 2006 er som før:

Kommuner:

Ballangen kommune	Kr. 10 000
Evenes kommune	Kr. 25 000
Gratangen kommune	Kr. 5 000
Narvik kommune	Kr. 10 000
Salangen kommune	Kr. 2 000
Skånland kommune	Kr. 10 000
Tjeldsund kommune	Kr. 10 000

Sameforeninger:

Bálak sámi searvi/Ballangen sameforening
Bjerkvik og omegn sameforening-NSR
Hinnøy og omegn sameforening-NSR
Hålogaland sameforening-SFF
Lavangseidet og omegn sameforening-SFF
Loabakáiddi siida-SFF
Ofoten samiske forening-SFF
Salten sameforening-NSR
Samenes folkeforbund-SFF
Stuornjárgga sámenuorak-NSR (ungdomsforening)

Andre lag og foreninger:

Boltås sanitetsforening
Harstad RV
Sandemark bygdeutviklingselskap SABUS AS
Sárahká Sellju AL (utleier av barnehagebygg)
Skániid girjie AS (bokforlag)
Stuornjárgga sámiid duodji (samisk husflidslag)
Troms reindrifsamers fylkeslag- NRL

Rundt regnet 50 privatpersoner.

1.3 Styret

Marit Einejord ble gjenvalgt som styreleder på årsmøtet 2006 med Else Grete Broderstad som ny personlige varamedlem.

Styremedlemmer med personlige varamedlemmer valgt på årsmøtet 2006:

Ingolf Kvandahl (nestleder), Ballangen	Grethe Amundsen, Ballangen
Emma-Margret Skåden, Skånland	Anders Thomas Andersen, Evenes
Håkon Brox, Skånland	Jorun Murberg Spaun, Harstad

Følgende styremedlemmer med personlige vara ble valgt inn i 2005 for 2 år:

Jardar Jensen, Evenes	Svein Berg, Skånland
Olav Andersen, Skånland	Liv Andersen, Bjerkvik
Bjørn Inge Nylund, Bjerkvik	Arnold Paulsen, Gratangen

Styret har holdt 4 møter i 2006 og behandlet 36 saker.

1.4 Medarbeidere

Várdobáiki har 4,3 faste heltidsstillinger. I 2006 har Várdobáiki hatt arbeidsavtaler/engasjement med 42 personer. Dette utgjør til sammen omtrent 7,5 årsverk. Omsetningen er på ca 4,4 mill.

For å ivareta ledelsesoppgaver ved Várdobáiki er daglig leder ved språksenteret konstituert som daglig leder ved Várdobáiki som helhet. Regnskapstjenester kjøpes som tidligere år eksternt fra regnskapsbyrå. Várdobáiki er med i ordningen med inkluderende arbeidsliv (IA-bedrift).

1.5 Lokaler

Várdobáiki flyttet inn i større lokaler på Nautå ved Harstad/Narvik lufthavn Evenes i november 2006. Lokalene er standard kontorlokaler med 9 kontor og møterom.

Várdobáiki har avtale om framleie av kontor til følgende institusjoner

- Sametinget, tre kontor
- Universitetet i Tromsø, et kontor til Senter for samisk helseforskning.

Følgende har fått informasjon om muligheter for framleie i samme lokaler

- NRK Sámi Radios distriktskontor i Sør-Troms
- Avisa Sáigats lokalkontor i Evenes

Várdobáiki leier et privat bygg i Planterhaug/Laintediévvá i Skånland til drift av samisk barnehage. Várdobáiki leier lokaler av det samiske husflidslaget i en tidligere skolebygning i Trøssemark/Vuopmegeahči hvor av Nuoraid Siida/ungdomstiltaket er lokalisert.

1.6 Økonomi

Várdobáiki mottar en stor andel prosjektmidler i forhold til fast driftstilskudd og mye aktivitet er fortsatt prosjektbasert. Driftsmidler til språksenteret og kultursenteret for 2006 utgjør kr. 1,6 mill og prosjektmidler kr. 1 mill.

Várdobáiki får fast driftstilskudd fra Sametinget og Troms fylkeskommune til

- Språksenter
- Kultursenter

Driftsmidler for 2006 inklusive støtte til barnehagen utgjør om lag kroner 2,9 mill (inkludert særtilskudd til samiske barnehager, statstilskudd og kommunalt tilskudd til barnehagedrift). Prosjektmidler for 2006 utgjør om lag kr 1 mill kr . Samisk barnehage finansieres over eget budsjett med statstilskudd til private barnehager, særtilskudd fra Sametinget, kommunalt tilskudd fra Skånland og Evenes kommuner samt foreldrebetaling.

Styret har arbeidet for å få driftstilskudd til språksentet fra Nordland fylkeskommune jfr. lovnader i samarbeidsavtalen med Sametinget, undertegnet i 2006. Styret har arbeidet for å få driftstilskudd til dokumentasjonssenter/museumet, uten å lykkes i 2006.

2 Aktivitet 2006

Várdobáiki deler sin aktivitet inn i tre deler, språk, kultur og dokumentasjon/museum. I tillegg drives samisk barnehage.

2.1 Språksenteret

Språksenteret består av en fast stilling og leier ut over det inn medarbeidere etter behov og tilgang på prosjektmidler. I tillegg har språksenteret et språksatsingsprosjekt i samisk barnehage med prosjekt-medarbeider i 60 % stilling. Språksenterets fagutvalg består av Jon Eldar Einejord, Gudmund Johnsen og Idar Reinås. Fagutvalget bidrar med uttalelser blant annet når Várdobáiki fremmer stedsnavnsaker.

Språksenteret gjennomførte i 2006 fire **språkkurs** for nybegynnere samt **lesetrening** i tilknytning til helsetreff. Språkkurs ble arrangert på følgende steder:

- Ballangen i samarbeid med Ballangen sameforening og Samisk studieutvalg (SOL)
- Sortland i samarbeid med Vesterålen sameforening og Samisk studieutvalg (SOL)
- Evenes og Skånland
- Gratangen i samarbeid Hålogaland sameforening
- Bjerkvik, språkkurs planlagt men ikke oppstartet
- Samisk lesetrening for eldre en gang i måneden tilknyttet helsetreff

Ulike språktiltak er gjennomført i Sandemark. Planlagte språktiltak for barn i Bjerkvik ble ikke gjennomført. **Informasjon** på norsk og samisk om aktuelle gjenstander/bygninger og planter laget og installert ved museumsbygninger sommeren 2006.

Språksenteret har vært lokal arrangør for **teaterforestilling** med Beavvváš sámi teáhter og høsten 2006 ble forestillingen Lonuhus (bytingen) vist. Den kulturelle skolesekkens forestilling Nástegoahti (stjerneteltet) ble vist vinteren 2006 i samarbeid med foreldreforeningen og Skånland videregående skole. Språksenteret har også en koordinerende rolle i forhold til **samiske radiosendinger** i samarbeid med samisk redaksjon i Evenes/Tjeldsund/Skånland lokalradio.

2.2 Kultursenteret

Ungdomssenteret Nuoraid siida drives over kultursenterets driftsbudsjett. Det er ansatt to ungdommer som har ansvar for åpningstider og aktiviteter noen timer per uke. Det investeres i datautstyr, samiske filmer og ny samisk musikk, litteratur etc. etter behov.

Várdobáiki helseprosjektet med helsetreff og nettverksoppbygging ble avsluttet våren 2006. Fra høsten 2006 har Várdobáiki et **forskningsprosjekt** knyttet til senteret. Forskningsprosjektet er en master i helsefag med Universitetet i Tromsø som faglige ansvarlig. **Helsetreff for eldre** fortsatte høsten 2006 som en del av kultursenterets tilbud til brukerne. Helsetreffene samler eldre til samisk lesekurs, sosialt samvær, foredrag med forskjellig tema, trim ved fysioterapeut samt salg av middag. Helsetreffene arrangeres i samarbeid med fagpersonell i Evenes og Skånland kommuner.

Aktiviteten innen feltet **duodji** har først og fremst vært på planleggingsstadiet når det gjelder etablering i Bjerkvik i Narvik kommune. Etter initiativ fra bruker i Bjerkvik er det planlagt et dokumentasjonsprosjekt vedrørende kofte og koftetilbehør i bygdene rundt Bjerkvik.

Kurs i tradisjonell skallesøm inkludert beredning av skinn til bruk er arrangert i Ballangen i samarbeid med Bálák sámiid searvi/Ballangen sameforening.

Várdobáiki var praktisk **arrangør** av informasjonsmøte om samenkonsensjonen som Arbeids- og inkluderingsdepartementet holdt våren 2006. Várdobáiki var samarbeidspart til Skånland videregående skole på deres 6-februar markering i 2006.

Várdobáiki er samarbeidspart til **Márkomeannu** samisk festival og bistår med det vi har kapasitet til innenfor tilgjengelige ressurser. I 2006 hadde Várdobáiki personalansvar for 4 medarbeidere i sammenheng med festivalen Márkomeannu før, under og etter festivalen. Márkomeannu har ellers tilgang til å låne tilgjengelig utstyr og lokaler fritt fra Várdobáiki.

2.3 Dokumentasjonssenter/museum

Dokumentasjonssenteret fikk ikke midler i 2006 i påvente av Sametingets museumsutredning for Nordre Nordland og Troms. Søknad om prosjektmidler til videreutvikling av dokumentasjonssenteret ble avslått i 2006 – også det i påvente av delutredning for samiske museer for Nordre Nordland og Troms. Dokumentasjonssenteret har imidlertid fortsatt arbeidet med oppbygging og utvikling av **museumsvirksomhet**. Oppbygging av Dokumentasjonssenteret og et tettere samarbeid med museumsenheter i regionen inngår i Várdobáikis museumsplan som ble vedtatt i styret og presentert på årsmøtet i 2006.

Dokumentasjonsprosjektet, dokumentasjon av **Henrik Kvandahls** virke som ble startet opp i 2005 ble avsluttet i 2006. Prosjektet dokumenterer del av samepioneren Henrik Kvandahl virke på begynnelsen av forrige århundre og inneholder og en del om samisk organisasjonshistorie i regionene. Prosjektet vil bli fulgt opp i samband med oppbygging av gårdstun etter Kvandahl.

Idrettshistorieprosjektet har arbeidet med avskrivning av innsamlet intervjumateriale og er i avslutningsfasen.

Det er gjort innkjøp til **kulturkoffert** og det er samlet materiale som kan brukes fritt av barnehager, skoler og andre som trenger hjelpemiddel og læremiddel ved formidling av tradisjonell og moderne samisk kultur. Materialet er tilpasset barnehager og de lavere klassetrinn. Kofferten inneholder fysisk materiale som papirdukker, litteratur, klær, flagg, samiske musikk CDer og annet. Kulturkoffert prosjektet er finansiert av Nordland fylkeskommune.

Várdobáiki har i samarbeid med eier avsluttet **restaureringsarbeid på steingrue** i Sandemark/Sáttiidvuopmi. Arbeidet er finansiert i samarbeid med Sametinget.

Várdobáiki har gjennom dokumentasjonssenteret vært sentral i utgivelse av et **informasjonshefte om Gállogieddi** samisk friluftsmuseum, fra nomader til fast bosetting, i samarbeid med lokalt samisk bokforlag Skániid girjje og styret for Gállogieddi. Dokumentasjonssenteret har bistått med faglig og praktisk hjelp ved **vedlikehold på Gállogieddi** – i samarbeid med Evenes kommune og NAV. Det er også laget en **utstilling med flyfoto** fra 60-70 årene over gårder i Evenes kommune. Utstillingen har vært vist på Gállogieddi.

Várdobáiki har initiert første del av et større prosjekt for **dokumentasjon av reindrift** på Lavangshalvøya/Stuornjárja. Det søkes om ekstern delfinansiering.

2.4 Barnehage

Samisk språksenter har også i 2006 drevet et **språksatsingsprosjekt** i Márkománák samisk barnehage. I 2006 ble det holdt et **seminar** for foreldre og ansatte i barnehagen. Seminaret ble gjennomført med hjelp av Samisk spesialpedagogisk støtte og Sametinget. Seminaret omhandlet tospråklighet hos barn. I 2006 har 16,5 av 18 plasser i barnehagen vært fylt opp.

Márkománák samisk barnehage har som formål å skape trygghet og tilhørighet til samisk språk og kultur. Barnehagen har 18 plasser for barn i alderen 0-6 år. Barnehagen finansieres over eget budsjett med statstilskudd til private barnehager, særtilskudd fra Sametinget, kommunalt tilskudd og foreldrebetaling. Várdobáiki leier et privat drevet bygg i Planterhaug i Skånland til drift av barnehagen.

2.5 Representasjoner/uttalelser

Administrasjonen samt deler av styret:

- Deltakelse på møte angående delutredning for samiske museum i Nordre-Nordland og Troms

- Kontaktmøte med statssekretær Randi Øverland i samarbeid med ordfører i Skånland kommune, Svein Berg
- Møte med Sametingsrådet vedrørende finansiering av Várdobáiki kulturhus
- Kontaktmøte med Árran lulesamisk senter
- Deltakelse på Troms fylkes samekonferanse i Tromsø november 2006
- Deltakelse på Nordland fylkes samekonferanse i Bodø november 2006
- Várdobáiki inviterte til møte med lokale samiske lag og foreninger om strategier for økt samiskkompetanse i Nordre-Nordland og Troms

Forskningsprosjekt helse har vært aktiv formidler i 2006:

- Forelesninger og undervisning ved Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Bodø, Høgskolen i Harstad
- Undervisning for fylkestannlegens ansatte i samarbeid med Ája samisk senter

Gjennomført møter i forbindelse med utarbeiding av rom- og funksjonsplan:

- Kultur- og kirke departementet og Troms fylkeskommune (videokonferanse)
- Statssekretær for samiske saker Berit Oskal Eira fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet
- Samekonsulent Raimo Valle i Troms fylkeskommune
- Samekonsulent Per Inge Finnesen i Nordland fylkeskommune
- Fylkesråd for kultur i Nordland Heidi Kristin Sætra

Uttalelser fra Várdobáiki samisk senter

- Stedsnavnssaker
- Høringsuttalelse angående forskrift av skrivemåten av stedsnavn
- Uttalelse til Sametinget vedrørende oppsatte byggverk i område med samiske kulturminner
- Høringsuttalelse til fylkestingsmelding om kompetanse "*Fra taus kunnskap til doktorgrad*"
- Høringsuttalelse til Sametingets "*Delutredning for samisk museumsvirksomhet i Nordre Nordland og Troms*"

Deltakelse på arrangement

- 6. februar markering ved Skånland videregående skole 2006
- Aksjonsmøte vedrørende bevaring av Skånland videregående skole
- 6. februar markering i Bjerkvik

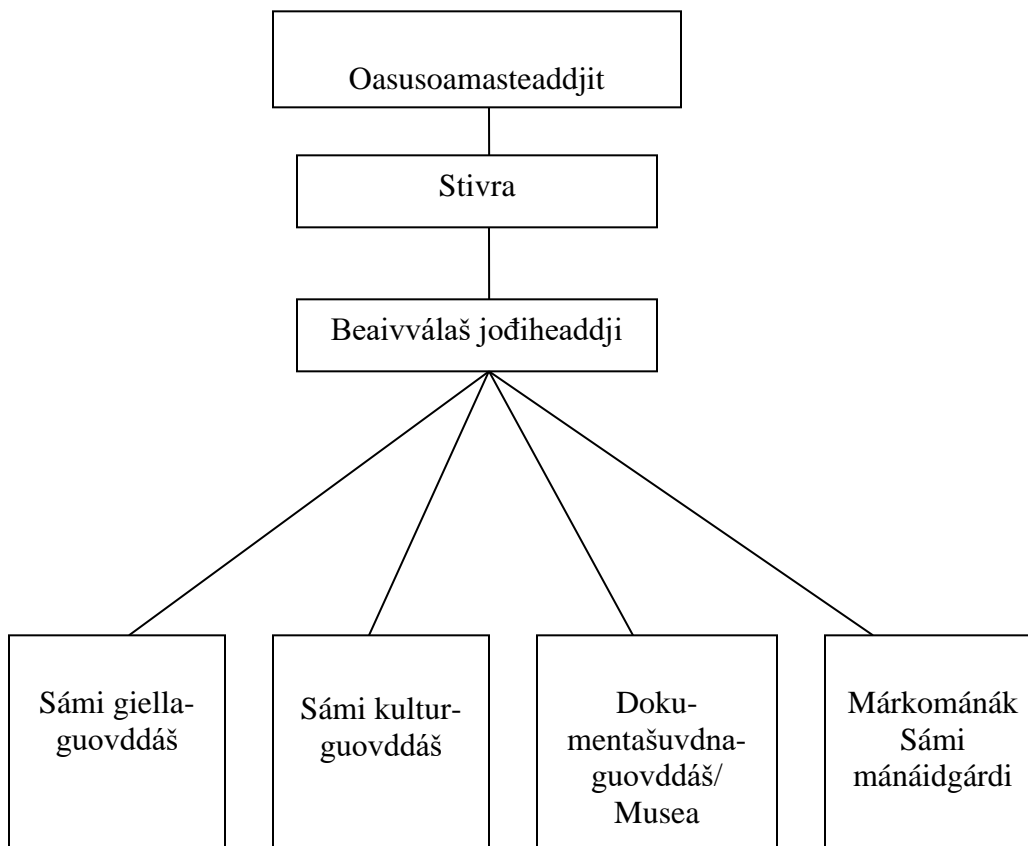
3 Kulturbygg under planlegging

Styringsgruppe for utarbeiding av rom- og funksjonsplan ble satt ned i 2006 og det ble gjennomført møter med departementet og Troms fylkeskommune med flere. Rom- og funksjonsplanen vil etter ferdigstilling i 2007 bli sendt til framtidige finansierer.

4 Guovddáša birra

4.1 Organisašuvdnakárta

4.2 Oasusoamasteaddjit

Stivra lea ohcan prošeaktaruđaid vai beasašii árvvoštallat makkár buorit ja heajos bealit livčče jos rievdadivččii oamasteami dahje doalahivččii dálá organiserenmálle. Danne stivra ii leat aktiivvalaččat oččodan odđa oasuseaiggádiid Várdobáikái jagis 2006, ii suohkaniid, iige servviid.

Oasusoamasteaddjit 2006 leat nu go ovdal:

Suohkanat:

Bálat suohkan	Kr. 10 000
Dieldda suohkan	Kr. 10 000
Evenášši suohkan	Kr. 25 000
Narviikka suohkan	Kr. 10 000
Rivttát suohkan	Kr. 5 000
Siellat suohkan	Kr. 2 000
Skániid suohkan	Kr. 10 000

Sámiid searvvit:

Bálak sámi searvi
Hålogalátti sámiid searvi-SFF
Inna ja biras sámiid searvi-NSR
Loabakáiddi ja biras sámiid searvi-SFF
Loabakáiddi siida-SFF
Ofuohta sámiid searvi-SFF
Ráhka ja biras sámiid searvi-NSR
Sálto sámiid siebrre-NSR
Sámi álbmotlihttu-SFF
Stuornjárdga sámenuorak-NSR

Eara searvvit ja lihtut:

Harstad RV
Romssa boazosápmelaččaid fylkkasearvi-NRL
Sáráhká Sellju AL (láigoha mánáidgárdeviesu)
Sáttiidvuomi giliovddidansearvi SABUS AS
Skániid girjie AS (girjelágádus)
Stuornjárdga sámiid duodji
Vatnjavári sanitehtasearvi

Sullii 50 priváhta olbmo.

4.3 Stivra

Jahkečoahkkkin 2006 válljii fas Marit Einejord stivrajođiheaddjin ja su sadjásačča Else Grete Broderstad odđa persovnnalaš várrelahtun.

Jahkečoahkkinn 2006 válljii dáid stivralahtuid oktan persovnnalaš várrelahtuiguin guovtti jahkái:

Ingolf Kvandahl (nubbejođiheaddji), Bálak	Grethe Amundsen, Bálak
Emma-Margret Skåden, Skánit	Anders Thomas Andersen, Evenášši
Håkon Brox, Skánit	Jorun Murberg Spaun, Harstad

Jahkečoahkkinn 2005 válljii dáid stivralahtuid oktan persovnnalaš várrelahtuiguin guovtti jahkái:

Jardar Jensen, Evenášši	Svein Berg, Skániid
Olav Andersen, Skánit	Liv Andersen, Ráhkka
Bjørn Inge Nylund, Ráhkka	Arnold Paulsen, Rivttát

Stivrras leat leamaš njeallje stivračoahkkima ja lea meannudan 36 ášši.

4.4 Mielbargit

Várdobáikkis leat 4,3 fásta ollesáiggevirggi. Várdobáikkis leamaš bargošiehtadus/oanehisáiggešiehtadus 42 mielbargiin 2006. Virggit dahket sullii 7,5 jahkevirggi. Ruhtajohtu lea sullii 4,4 mill.

Várdobáikki stivra lea mearridan ahte Várdobáiki sámi giellaguovddáža jođiheaddji galgá leat olles guovddáža konstituerejuvvon jođiheaddji. Rehkedoallobálvalusaid oastá guovddáš fitnodagas nu go ovdal. Várdobáiki lea mielde ortnegis inkluderende arbeidsliv (IA-fitnodat).

4.5 Lanjat

Skábmamánu 2006 Várdobáiki jođii stuorit kantuvrraide Spáנגgus Harstad/Narvik girdihámmana buohta Evenáššis. Kantuvrrat leat áibbas dábálaš kantuvrrat, ovcci oktibuot ja čoahkkinnlatnja.

Várdobáiki lágoha gis dáidda ásahusaide kantuvrraid

- Sámediggái golbma kantuvrra
- Romssa universitehta Sámi dutkamiid guovddáži ovtta kantuvrra

Dát leat bovdejuvvon láigot seammá dálus gos Várdobáiki lea

- NRK Sámi Radio báikkálaš kantuvra Lulli-Romssas
- Ságat aviissa báikkálaš kantuvra Evenáššis

Várdobáiki láigo priváhta mánáidgárdeviesu Lainttedievás Skániin. Várdobáiki láigo duodjesearvvi viesus lanjaid Nuoraid siidda doaimmaide.

4.6 Ruhtadilli

Várdobáiki oažžu oalle ollu prošeaktadoarjaga fásta doarjaga ektui, ja ollu doaimmat leat ain prošeaktadoaimmat. Várdobáiki oačču 1,6 mill ruvnnu doaibmadoarjjan ja 1 mill ruvnnu prošeaktadoarjjan jagis 2006, giellaguovddáži ja kulturguovddáži.

Várdobáiki oažžu fásta doaibmadoarjaga Sámedikkis ja Romssa fylkkasuohkanis dáiddá osiide

- giellaguovddáš

- kulturguovddáš

Doaibmadoarjja 2006 lea sullii 2,9 mill ruvnnu oktiibuot (oktan sierradoarjagiin mánáidgárdái, stáhtalaš ja suohkanlaš doarjagiin mánáidgárdái) ja prošeaktadoarjja lea sullii 1,2 mill. Sámi mánáidgárdi ruhtaduvvo sierra bušeahta bokte ja oažžu stáhtadoarjaga priváhta mánáidgárddiide, sierradoarjaga Sámedikkis ja suohkanlaš doarjaga Skániid ja Evenášši suohkaniin, ja váhnenmávssu.

Jagis 2006 leat geahččalan oažžut doaibmadoarjaga giellaguovddáži Nordlándda fylkkasuohkanis, nu go lohpiduvvon fylkkasuohkana ja Sámedikki ovtasbargosoahpamušaš mii vuolláičállui 2006. Stivra lea geahččalan oažžut doaibmadoarjaga Sámedikkis ja Romssa fylkkasuohkanis okumentašuvdnaguovddáži/museii, muhto ii leat lihkostuvvan jagis 2006.

5 Doaimmat 2006

Várdobáikki doaimmat juhkkovuvvojit golmma oassái, giella, kultuvra ja dokumentašuvdna/musea. Dasa lassin jođiha Várdobáiki ovttá mánáidgárddi.

5.1 Giellaguovddáš

Giellaguovddáži lea okta fásta virgi ja barggaha muđui mielbargiid dárbbu mielde. Giellaguovddáži lea giellamovttidahttinprošeakta sámi mánáidgárddis. Prošeaktamielbargis lea 60 % virgi. Giellaguovddáža fágalávdegottis leat Jon Eldar Einejord, Gudmund Johnsen ja Idar Reinås. Sii buktet fágaláš cealkámušaid earret eará go Várdobáiki ovddida báikenammaáššiid.

Giellaguovddáš čađahii njeallje **giellakurssa** álggaheddjiide ja **lohkanhárjehallama** dearvvašvuodadeaivvadeamiin. Giellakurssat ledje dán báikkiin:

- Bálagis ovtas Bálak sámiid servviin ja Sámi oahppolihtuin (SOL)
- Suorttas ovtas Viesterállasa sámiid servviin ja Sámi oahppolihtuin (SOL)
- Evenáššis ja Skániin
- Rivttagis ovtas Hålogalátti sámiid servviin
- Ráhkas plánejuvvui kursa, muhto ii šaddan
- Sámi lohkanhárjehallan oktii mánus dearvvašvuodadeaivvadeamis

Gielladoaimmat leat čađahuvvon Sáttiidvuomis. Mánáid ja nuoraid giellaprošeavttat Ráhkas plánejuvvo, muhto eai čađahuvvon. **Diedut** dárogillii ja sámegillii reaiduid ja huotnaniid birra čállojuvvo ja ceggejuvvo museaid báldii geasset 2006.

Giellaguovddáš lea Beaivváš sámi teáhterii veahkin lágidan **teáhtervuosádusaid**. Čakčat vuosehuvvui Lonuhus. Kultuvrralaš skuvlaseahka oktavuodas vuosehuvvui Nástegoahti ovtas váhnen servviin ja Skániid joatkkaskuvllain. Giellaguovddáš lea maid koordineren **sámegielat radiosáddagiid** ovtas sámi redakšuvnnain Evenáššis/Dielddas/Skániid báikkálaš radios.

5.2 Kulturguovddáš

Nuoraid siida jođihuvvo kulturguovddáža doaibmabušeahta bokte. Guokte nuora dollet nuoraid siidda rabas moadde diimmu juohke vahku. Dihtorat, sámi filmmat ja ođđa sámi musihka, girjjálašvuohta ja eará ostojuvvo.

Vardobáikki dearvvašvuođaproseakta ja fierpmádatproseakta loahpahuuvui giđdat 2006. Čavčča rájes 2006 lea Várdobáiki álggahan **dutkanprošeavtta**. Dutkanprošeakta lea dearvvašvuođafága mastergráda. Romssa universitehtas lea fágalaš ovddasvástádus. **Dearvvašvuođadeaivvadeamit vuoras olbmuide** reidejuvvojedje maid čakcat 2006 ja kulturguovddáš ieš ruhtadii doaimma. Dearvvašvuođadeaivvademiin besset vuoras olbmot lohkat sámegiela, deaivvadit eará vuorrásiiguin, gullat logaldallamiid, lášmohallat fysioterapevttain ja oastit gaskabeaivvi. Dearvvašvuođadeaivvadeamit lágiduvvojit ovttas Evenášši ja Skániid suohkana fágaolbmuiguin.

Duodjedoaimmat leat plánejuvvon Ráhkas Narviikka suohkanis. Geavaheaddjit Ráhkas lea háliidan čađahit gáktegeavaheami dokumentašuvdnaprošeavtta Ráhkas ja gilážiin Ráhka birra.

Árbevirolaš gáktegoarrunkursa ja neaskinkursa lágiduvvui Bálágis ovttas Bálák sámiid servviin.

Vádobáiki lea lágidan **diehtujuohkinčoahkkima** sámekonvenšuvnna Bargo- ja searvadahttindepartemeantta ovddas giđdat 2006. Várdobáiki barggai ovttas Skániid joatkkaskuvllain sámeálbmotbeaivvi doaluin 2006.

Várdobáiki ovttasbargá **Márkomeanuin** ja veahkeha dainna maid guovddáš nagoda guovddáža resurssaiguin. Jagis 2006 válddii Várdobáiki bargoaddiovdasvástádusa 4 mielbargi ovddas Márkomeannu festivála oktavuodas, sihke ovdal ja maŋŋil festivála. Márkomeannu beassá ruvkot buot Várdobáikki reaidduid ja lanjain.

5.3 Dokumentašuvdnaguovddáš/musea

Dokumentašuvdnaguovddáš ii ožžon ruđaid jagis 2006 go ruhtadeaddjit vuorddašedje Sámedikki oassečilgehusa Davvi-Nordlándda ja Romssa museadoaimmaid ektui. Prošeaktaruhta ovddidit dokumentašuvdnaguovddáža hilgojuvvui dat maid danne go ruhtadeaddjit vuorddašedje namuhuvvon čilgehusa. Dokumentašuvdnaguovddáš lea dattege joaktán hukset ja ovddidit **museadoaimma**. Várdobáikki stivra mearridii Várdobáikki museaplána ja bijai dan jahkečoahkkima ovdii diehtun 2006, ja lea dan olis joatkán dokumentašuvdnabarguid.

Henrik Kvandahl doaimmaid dokumentašuvdnaprošeakta mii álggahuuvui 2005 gárvánii 2006. Prošeakta dokumentere muhtun osiid sámi pionera Henrik Kvandahl eallimis mannan jahkečoouđi álggus ja sámi organisašuvdnahistorjjá osiid min guovllus. Várdobáiki čuoovvula prošeavtta go Kvandahl dálle huksejuvvo ođđasit.

Valáštallanhistorjáprošeakta lea čállán dihtorii jearahallamiid ja lea loahpahuvvomin.

Kulturkoaffar lea ráhkaduvvon ja mánáidgárddit, skuvllat ja earát sáhttet luoikkahit kulturkoaffara veahkkeneavvun ja oahpponeavvun go galget sukčēt sámi árbevieruid birra ja sámi

oddaáiggi eallima birra. Kulturkoaffar lea heivehuvvon mánáidgárddiide ja smávvaskovlá. Koaffaris leat bábervávvát, girjjálašvuohta, biktasat, leavga, sámi musihkka CDat ja eará. Nordlándda fylkkasuohkan ruhtadii kulturkoaffarproševtta.

Várdobáiki lea ovttas oamasteddjiin geargan **geargevuoššanbáikki** ođasmahttimiin Sáttiidvuomis. Barggu lea Sámediggi ruhtadan.

Várdobáiki lea dokumentašuvdnaguovddáža bokte váikkuhan **Gállogietti musea diehtogihppaga** almmuheapmái. Diehtogihppa čilge movt Gállogietti ássit barge boazodoaluin ja dađistaga ásaiduvve. Gihppa almmuhuvvui ovttas sámi girjelágádusain Skániid girjie ja Gállogietti stivrrain. Dokumentašuvdnaguovddáš lea fágalaččat ja geavatláččat veahkehan **Gállogietti mátsatnimiin** – ovttasráđiid Evenášši suohkaniin ja NAV. Mii leat reiden **girdegovaid vuosádusa 60-70** logus. Govain ledje Evenášši suohkana huotnahat/dálut. Vuosádus lei Gállogiettiin.

Várdobáiki lea álggahan Stuornjárgga **boazodoalu dokumentašuvvna** vuosttaš oasi ja ohcan dasa prošeaktaruđa.

5.4 Mánáidgárdi

Sámi giellaguovddáš lea jagis 2006 maid jođihan **giellamovttiidahttinproševtta** Márkománák sámi mánáidgárddis. Jagis 2006 lágiduvvui **seminára** váhneimidda ja bargiide mánáidgárddis. Seminára lágiduvvui ovttasráđiid Sámi spesialpedagogihka doarjalusain ja Sámedikkiin. Seminára lei mánáid guovttegielatvuoda birra. Jagis 2006 leat 16,5 saji 18 saji leamaš dievva.

Márkománák sámi mánáidgárddi ulbmil lea addit mánáide oadjebas dovddu ja gullelašvuoda sámegeallii ja sámi kultuvrii. Mánáidgárddis lea 18 saji ja mánát agis 0-6 jagi. Mánáidgárddis lea iežas bušeahhta ja oazžu stáhtalaš doaimmadoarjaga, sierradoarjaga Sámedikkis, suohkanlaš doarjaga ja váhnenmávssu. Várdobáiki luoiká priváhta huotnaha Lainttedievás Skániid suohkanis mánáidgárdái.

5.5 Ovddasteamit/cealkámušat

Hálddahus ja muhtun oasit stivrras:

- Oassálastan čoahkkimiin sámi museaid čielggadeami ektui Davvi-Nordlánddas ja Romssas
- Gulahallančoahkkin stáhtačállin Randi Øverland ovttasráđiid Skániid suohkana sátnegođiheddjiin, Svein Berg
- Čoahkkimat Sámedikkiin Várdobáikki kultuviesu ruhtadeami birra
- Gulahallančoahkkimat Árran julevsámi guovddážiin
- Romssa fylkka sámekonferánsa Romssas skábmamánus 2006
- Nordlándda fylkka sámekonferánsa Bådådjos skábmamánus 2006
- Várdobáiki bovdi sámiid servviid strategiijačoahkkimii ságastallat sámegealla gealboloktema birra Davvi-Nordlánddas ja Romssas

Várdobáikki dearvvašvuodadutkan lea gaskkustan dieđuid jagis 2006:

- Logaldallamat ja oahpahuš Narviikka allaskuvllas, Bådáddjo allaskuvllas, Harstad allaskuvllas
- Logaldallan Romssa fylkkabátnedivššohaga kurssas ovttasráđiid Ája sámi guovddážiin

Čoahkkinastan latnja- ja funkšuvdnaplána čáledettiin:

- Kultur- ja girkodepartemeanttain ja Romssa fylkkasuohkaniin (videokonferánsa)
- Sámi áššiid stáhtačáliin Berit Oskal Eira Bargo- ja searvadahttindepartemeanttas
- Romssa fylkka sámekonsuleanttain Raimo Valle
- Nordlánda fylkka sámekonsuleanttina Per Inge Finnesen
- Nordlánda kulturfylkkaráđiin Heidi Kristin Sætra

Várdobáiki sámi guovddáža cealkámušat

- Báikenammaáššit
- Gulaskuddancealkámuš báikenamaid njuolggadusaid ektui
- Cealkámuš Sámediggái huksejumiid birra dakkár guovlluin gos leat sámi kulturmuittut
- Gulaskuddancealkámuš fylkkadikki gelbbolašvuodadieđáhussii “*Fra taus kunnskap til doktorgrad*”
- Gulaskuddan Sámedikki cealkámuššii ”*Romssa/Davvi-Nordlánda sámi museadoaimmaid oassečielggadeapmi*”

Oassálastán doaluin

- Skániid joatkkaskovllá guovvamánu 6. beaivvi ávvudeapmi 2006
- Skániid joatkkaskovllá bisuhanrahčamuša akšuvdnačoahkkin
- Ráhka guovvamánu 6. beaivvi doalut

6 Kulturviesu huksenplánat

Latnja- ja funkšuvdnaplána stivrenjoavku nammaduvvui 2006 ja stivrenjoavku lea čoahkkinastán departeamtain ja Romssa fylkkasuohkaniin ja earáiguin. Latnja- ja funkšuvdnaplána galgá sáddejuvv